

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 24 Ιουνίου 2022 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Πρόεδρος, Σωτηρία Σταματοπούλου, Εισηγήτρια και Μαρία Βύρρα, Μέλη.

Για να εξετάσει, κατόπιν αναπομπής, η οποία διατάχθηκε δυνάμει της με αριθμ. 176/2022 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Α΄ Ακυρωτικό), την από 27/5/2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 1093/28-5-2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» με το διακριτικό τίτλο «....» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στ... ..., ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Γενικού Νοσοκομείου ..., νπδδ (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στη ..., οδός ... αριθμ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» με διακριτικό τίτλο «....» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στο ... (οδός ... αριθμ. ...), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την άνω με αριθμ. 176/2022 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Α΄ Ακυρωτικό), έγινε δεκτή η με αριθμ. καταχ. ΑΚ 424/27.10.2021 αίτηση ακυρώσεως της προσφεύγουσας κατά της συντελεσθείσας σιωπηρής απόρριψης της άνω προσφυγής της και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην Α.Ε.Π.Π., ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου να ασκήσει την εκ του νόμου αρμοδιότητά της.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή της, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της, *κοινοποιηθείσας την 17η.5.2021 μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ*, υπ' αριθμ. Β12/10ηΣυν./28.4.2021 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, κατά το μέρος που έκρινε αποδεκτή την τεχνική προσφορά που υπέβαλε η εταιρεία «...», νυν παρεμβαίνουσα, στον δημόσιο ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό που προκήρυξε με την υπ' αριθμ. ... διακήρυξή της η Αναθέτουσα Αρχή, όσον αφορά ειδικότερα το τμήμα 1 αυτού.

Με την παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Σωτηρία Σταματοπούλου,

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι: *«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».*

2. Επειδή με την κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής κατατέθηκε από την προσφεύγουσα, εισπράχθηκε και δεσμεύθηκε το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., το από 27/5/2021 ηλεκτρονικό αποδεικτικό πληρωμής της τράπεζας ALPHA BANK, καθώς και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), ποσού 600,00€, το οποίο υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη, άνευ Φ.Π.Α., αξία του τμήματος της σύμβασης, για το οποίο ασκείται η προσφυγή, ήτοι εν προκειμένω για το Τμήμα 1 αυτής, εκτιμώμενης άνευ ΦΠΑ αξίας €51.612,90.

3. Επειδή δυνάμει της υπ' αριθμ. ... Διακήρυξης της ως άνω αναθέτουσας αρχής, προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας με τίτλο «ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΣΥΝΟΔΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ», συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 147.655,81€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και 119.077,27 € χωρίς Φ.Π.Α., με δικαίωμα προαίρεσης για ένα (1) έτος και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής. Σύμφωνα με το άρθρ. 1.3 της Διακήρυξης, η σύμβαση υποδιαιρείται στα κάτωθι τμήματα (Τύπους αναλυτών): • ΤΥΠΟΣ 1.ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ (2

αναλυτές 23 παραμέτρων μεσαίας παραγωγικότητας), εκτιμώμενης αξίας 64.000 € με ΦΠΑ • ΤΥΠΟΣ 2. ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ ΑΙΜΟΣΤΑΣΗΣ (1 αναλυτής), εκτιμώμενης αξίας 62.000 € με ΦΠΑ • ΤΥΠΟΣ 3 ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ ΤΡΙΧΟΕΙΔΙΚΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΦΟΡΗΣΗΣ (1 αναλυτής), εκτιμώμενης αξίας 21.655 € με ΦΠΑ, ενώ ρητώς ορίζεται στο άνω άρθρο 1.3 ότι προσφορές υποβάλλονται για κάθε ένα ή για το σύνολο των Τύπων Αναλυτών του διαγωνισμού.

4. Επειδή η προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 6-11-2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.) στις 6-11-2020 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ υπό τον συστημικό αριθμό ...

5. Επειδή, σύμφωνα με τη Διακήρυξη, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η Δευτέρα, **14-12-2020**, ώρα 20:00, ενώ ως ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» η **18-12-2020**, ημέρα Παρασκευή και ώρα 11:00 π.μ. Στον εν λόγω διαγωνισμό και ειδικώς για το Τμήμα 1 αυτού, μετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά, δύο (2) οικονομικοί φορείς και δη η προσφεύγουσα (με α/α προσφοράς 198161) και η παρεμβαίνουσα εταιρεία (με α/α προσφοράς 198448). Κατόπιν της ηλεκτρονικής αποσφράγισης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, η Επιτροπή του Διαγωνισμού συνέταξε το από 19-4-2021 και με αριθμ. πρωτ. 6856/27.4.2021 Πρακτικό Αξιολόγησης, με το οποίο εισηγήθηκε, κατόπιν αποδοχής ως ικανοποιητικών των διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν, την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών αμφοτέρων των άνω εταιρειών και τη βαθμολόγησή τους με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης. Ειδικότερα, η προσφορά της προσφεύγουσας έλαβε σταθμισμένη βαθμολογία 103 βαθμούς και της παρεμβαίνουσας 100. Το άνω Πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού επικυρώθηκε με την ήδη προσβαλλόμενη με την παρούσα προσφυγή, υπ' αριθμ. **B12/10^ηΣυν/28.4.2021** απόφαση του Δ.Σ. της αναθέτουσας αρχής, δυνάμει της οποίας η τελευταία αποφάσισε ό,τι και η Επιτροπή του

Διαγωνισμού εισηγούνταν στο άνω Πρακτικό της, ήτοι την αποδοχή ως προς το άνω Τμήμα 1 του διαγωνισμού των προσφορών αμφότερων των συμμετεχουσών εταιρειών, τη βαθμολόγηση της προσφοράς της εταιρείας «....», νυν παρεμβαίνουσας, με 100 βαθμούς και της προσφοράς της προσφεύγουσας με 103 βαθμούς. Κατά της άνω εκτελεστής απόφασης της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 17-5-2021, στρέφεται η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προσφυγή της, αιτούμενη την ακύρωσή της κατά τα ειδικώς αναφερόμενα στην προσφυγή της.

6. Επειδή η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της (προμήθεια), της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης άνευ Φ.Π.Α., συμπεριλαμβανομένου όμως του δικαιώματος προαίρεσης, ως και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρ. 345 του ν. 4412/2016, η δε Α.Ε.Π.Π., ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ [όπως μετονομάστηκε κατ' άρθρ. 3 παρ. 1 Ν. 4912/2022 (ΦΕΚ Α' 59/17.03.2022), με έναρξη ισχύος κατ' άρθρο 30 του ίδιου Νόμου από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως], ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

7. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση, ως προελέχθη, κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 17-5-2021 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 27-5-2021, ήτοι εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, ενώ, επίσης, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και είναι ψηφιακώς υπογεγραμμένη.

8. Επειδή, η προσφεύγουσα θεμελιώνει κατ' αρχήν έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 346 παρ. 1 και 360 του Ν. 4412/2016, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, με την οποία ολοκληρώθηκε το στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων. Ειδικότερα, ως ζημία, στην οποία θεμελιώνεται, κατ' άρθρο 346 παρ. 1 Ν. 4412/2016, το έννομο συμφέρον του οικονομικού φορέα προς άσκηση της

προδικαστικής προσφυγής, νοείται και η ζημία από την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του ενδιαφερομένου, συμμετοχή τρίτου στο διαγωνισμό, και, ειδικότερα, η ζημία η οποία συνδέεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής περί αποδοχής, αξιολόγησης και βαθμολόγησης τεχνικών προσφορών μη παραδεκτών, τις οποίες ευλόγως επιδιώκει να αποκλείσει η προσφεύγουσα, προκειμένου να απομείνει η μόνη παραδεκτώως συμμετέχουσα και να της κατακυρωθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού (πρβλ. ΕΑΣΤΕ 1216/2006, σκ. 5, 92/2000, σκ. 6, ΑΕΠΠ 200/2021, σκ. 14).

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή προέβη την 1-6-2021 στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής στην έτερη συμμετέχουσα και θιγόμενη από τυχόν αποδοχή της, προκειμένου να ασκήσει ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής της.

10. Επειδή, η παρεμβαίνουσα άσκησε εν γένει παραδεκτώως και εμπροθέσμως στις 11-6-2021, ήτοι εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την προς αυτήν κοινοποίηση της προσφυγής (1-6-2021), την υπό ίδια ημερομηνία Παρέμβασή της, αιτούμενη την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, κατά τα ειδικώς αναφερόμενα στην Παρέμβασή της.

11. Επειδή, με την υπ' αριθμ. 1371/2021 Πράξη του Προέδρου του (τότε) 5ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, στο οποίο είχε αρχικώς ανατεθεί η εξέταση της προδικαστικής προσφυγής, ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής η 6/7/2021, και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε στους συμμετέχοντες και στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. στις 7-6-2021 το με αριθμ. πρωτ. 9261/7-6-2021 έγγραφο απόψεων της, αιτούμενη την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους. Προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής ως και της ασκηθείσας παρεμβάσεως, η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 30-6-2022, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, το υπό ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημά της.

13. Επειδή σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΞΕ ΤΑΥ 4576/30-07-2021 έγγραφο της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Γραμματείας ΑΕΠΠ δεν

εκδόθηκε απόφαση επί της υπό εξέταση προσφυγής εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, κατά δε της συντελεσθείσας σιωπηρής απόρριψης της προσφυγής της, η προσφεύγουσα άσκησε την με αριθμ. καταχ. ΑΚ424/27-10-2021 αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Α΄ Ακυρωτικό), εφ' ης εκδόθηκε η προρρηθείσα υπ' αριθμ. 176/2022 Απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, κοινοποιηθείσα στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ στις 6-6-2022 (με αριθμ. πρωτ. ΕΙΣ: 4103/06-06-2022), με την οποία έγινε δεκτή η ασκηθείσα αίτηση ακυρώσεως, ακυρώθηκε η σιωπηρή απόρριψη της προσφυγής και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΑΕΠΠ και ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. προκειμένου να ασκήσει την εκ του νόμου αρμοδιότητά της, αποφαινόμενη ρητώς επί της προδικαστικής προσφυγής.

14. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, με την υπ' αριθμ. 1170/2022 Πράξη του Προέδρου του 3ου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής η 24-6-2022. Τούτων δοθέντων, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 3ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 και σε συνέχεια αναπομπής της υπόθεσης δυνάμει της υπ' αριθμ. 176/2022 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, εκδοθείσα επί της ΑΚ424/2021 αίτησης ακύρωσης της προσφεύγουσας.

15. Επειδή, με την υπό εξέταση προσφυγή της, η **προσφεύγουσα** επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης διότι, κατά τον μόνο λόγο της προσφυγής της, η τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη, ένεκα της **απουσίας ηλεκτρονικής υπογραφής** του νομίμου εκπροσώπου της ή άλλου προσώπου δεσμεύοντος αυτήν, στο παραγόμενο από το ΕΣΗΔΗΣ έγγραφο Τεχνικής Προσφοράς. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το από 4.12.2020 παραγόμενο, στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ **αρχείο pdf της τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας με τον προσδιοριστικό τίτλο «Supplier_Quote_... (ΤΕΧΝΙΚΗ)»**, κατά παράβαση του όρου 2.4.2.4 της διακήρυξης, με τον οποίο ρητώς απαιτείτο το υπόψη έγγραφο να έχει υπογραφεί ηλεκτρονικά από τον ενδιαφερόμενο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό

του, ουδεμία έφερε ηλεκτρονική ή άλλη υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου δεσμεύοντος αυτήν. Υπό τα δεδομένα αυτά, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το επίμαχο έγγραφο ως μη υπογεγραμμένο από τον υποβάλλοντα την εν λόγω προσφορά οικονομικό φορέα **α)** ουδεμία παρήγαγε έννομη συνέπεια καθόσον δεν έφερε, όπως απαιτείτο από τη διακήρυξη υπογραφή αλλά και δεν υφίστατο καν εκδότης του, αφού ως εκδότης του νοείται, κατ'άρθρο 160 ΑΚ που έχει εφαρμογή εν προκειμένω, αυτός που με την υπογραφή του αναλαμβάνει την ευθύνη του περιεχομένου του (ΑΠ 1305/2009, ΕφΑθ 1503/2010), **β)** δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη από την αναθέτουσα αρχή (ΔΕφΑθ 136/2018 σκεψ.15, ΑΕΠΠ 118/2019), και **γ)** ούτε μπορούσε και να θεραπευθεί η έλλειψή του, κατ'εφαρμογή του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης, καθόσον οι «διευκρινίσεις» που στο άνω άρθρο προβλέπονται, παρέχονται παραδεκτως μόνον εφόσον έχουν ως αντικείμενο τη συμπλήρωση νομίμως κατ' αρχήν υποβληθέντων στοιχείων και όχι την αναπλήρωση της έλλειψης τέτοιων στοιχείων, όπως εν προκειμένω, με την προσκομιδή τους μεταγενεστέρως, ώστε να συμφωνεί με όρους της διακήρυξης.

16. Επειδή η **αναθέτουσα αρχή** στο με αριθμ. πρωτ. 9261/7-6-2021 έγγραφο απόψεών της εμμένει στην ορθότητα της απόφασής της περί αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, σε συνέχεια των παρασχεθεισών εκ της τελευταίας διευκρινίσεων, αναφέροντας επί λέξει τα ακόλουθα: *“ Όσον αφορά την υπ' αριθ. πρωτ.8718/28-05-2021 προσφυγή της εταιρείας «...» λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Νοσοκομείου, εμμένουμε στις αρχικές θέσεις μας, όπως αυτές κατατέθηκαν στο σχετικό πρακτικό αξιολόγησης με αρ.πρωτ.6856/27-04-2021. Προς διευκόλυνση σας, σας παραθέτουμε την σχετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Νοσοκομείου: «Το άρθρο 102 Ν.4412/16, όπως ισχύει μετά το άρθρο 42 Ν.4782/2021,ΦΕΚ Α` 36, προβλέπεται: «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλειπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να*

συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης». Στη συγκεκριμένη περίπτωση η εταιρία ... είχε υποβάλει προσφορά, από την οποία έλειπε υπογραφή εκπροσώπου, από προφανή παραδρομή. Ο αποστολέας όμως του αρχείου δεν μπορούσε να αμφισβητηθεί. Γι' αυτό ορθώς συμπληρώθηκε μεταγενέστερα η τυπική έλλειψη της υπογραφής. Η αρχή της τυπικότητας, την οποία επικαλείται η αιτούσα, και η οποία διέπει τον τρόπο σύνταξης εν γένει των προσφορών στα πλαίσια των διαδικασιών διενέργειας των δημοσίων διαγωνισμών, αποσκοπεί στην ύπαρξη διαφάνειας, στην αποφυγή κινδύνου αλλοιώσεων των προσφορών και στην ανάγκη ευχερούς σύγκρισης μεταξύ τους (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 457/2009, 279, 3084/2008, 1409/2007, 1201/2006), έχει την έννοια ότι αποκλείεται η συμπλήρωση οικονομικής προσφοράς υποψηφίου σε διαγωνισμό, μετά την κατάθεσή της και κατά το μεταγενέστερο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών από την αναθέτουσα αρχή. Συνεπώς, η ως άνω αρχή δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής, στην υπό κρίση περίπτωση, που η ..., μετά την υποβολή της αρχικής προσφοράς της, προέβη σε συμπλήρωση του ελλείποντος σ' αυτήν στοιχείου (υπογραφής), με την επανάληψη υποβολής της αυτής προσφοράς, καθώς, υπό τα παραπάνω δεδομένα, δεν υφίστατο, εν προκειμένω, περίπτωση υποβολής νέας προσφοράς, μετά την κατάθεση της αρχικής και κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, με την οποία η ... να επιχειρήσει να συμπληρώσει την αρχική της προσφορά, κατά το ελλείπον στοιχείο, ώστε να καταστήσει αυτή επιγενομένως παραδεκτή. Συνεπώς, ορθώς έγινε δεκτή η προσφορά της ...».

17. Επειδή η **παρεμβαίνουσα** αντικρούει τον άνω προβαλλόμενο λόγο της προσφυγής, επαγόμενη ότι υποβληθείς επίμαχος Πίνακας κατατέθηκε χωρίς ηλεκτρονικές υπογραφές εκ προφανούς παραδρομής. Ειδικότερα, κατά τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας αντί να υποβληθεί το ηλεκτρονικό αρχείο που παρήχθη από το σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ) και επί του οποίου τέθηκαν οι ηλεκτρονικές υπογραφές των νόμιμων εκπροσώπων της παρεμβαίνουσας (βλ. το ηλεκτρονικό αρχείο που υποβλήθηκε από την παρεμβαίνουσα κατόπιν του σχετικού από 01.02.2021 αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής, προς παροχή διευκρινίσεων), δηλαδή της κ. ... και του κ. ..., υποβλήθηκε -εκ

παραδρομής- το ίδιο ηλεκτρονικό αρχείο, όπως παρήχθη από το Σύστημα, πριν να τεθούν οι παραπάνω υπογραφές. Υπό τα δεδομένα αυτά, κατά την παρεμβαίνουσα, **η ύπαρξη, κατά τον κρίσιμο χρόνο, του υπογεγραμμένου Πίνακα προκύπτει χωρίς αμφιβολία**, διότι το έγγραφο αυτό παρήχθη από το Σύστημα στις 14.12.2020 και ώρα 09:41:05 π.μ. και υπεγράφη ηλεκτρονικά από την κ. ... στις 12:07:51 μ.μ. και από τον ... στις 12:22:14 μ.μ., δηλαδή κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και πριν από την καταληκτική ώρα υποβολής των προσφορών (20:00). Συνεπώς, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι δεν καταλείπεται κανένα περιθώριο αμφιβολίας ως προς την ύπαρξη και τη γνησιότητα του ως άνω Πίνακα, πριν από την καταληκτική ώρα υποβολής των προσφορών. Κατά τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας το ως άνω πρόδηλο σφάλμα δεν δύναται να οδηγήσει σε αποκλεισμό της από τον Διαγωνισμό και για τον επιπλέον λόγο ότι ο ανυπόγραφος Πίνακας που υποβλήθηκε με την προσφορά της, παρήχθη από το Σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ με τη χρήση των μοναδικών κωδικών που διαθέτει, γεγονός που δεν αμφισβητείται από τη ... και άρα, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ούτε ο εκδότης του εν λόγω εγγράφου, ούτε η δέσμευση της εταιρείας από το περιεχόμενό του, όπως αορίστως και αβασίμως προβάλλεται με την υπό κρίση προσφυγή. Κατά τούτο, η αποδιδόμενη πλημμέλεια είναι καταφανώς επουσιώδης και ορθώς δεν λήφθηκε υπόψη από την Αναθέτουσα Αρχή.

18. Επειδή στο **άρθρ. 18** του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]».

19. Επειδή με το **άρθρ. 42 του ν. 4782/2021** αντικαταστάθηκε το **άρθρ. 102 του Ν. 4412/2016**, στο οποίο κατόπιν της τροποποίησής του προβλέπεται ότι: «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που

πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης». Επισημαίνεται ότι το άρθρ. 102 του Ν. 4412/2016 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρ. 42 του Ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α'36), το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2 του αυτού νόμου, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4903/2022 (ΦΕΚ Α' 46), ισχύει από την δημοσίευση του νόμου αυτού στην Ε.τ.Κ. (ήτοι 9-3-2021) και καταλαμβάνει και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του (9-3-2021) διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά. Σημειώνεται άλλωστε, ότι η διαμορφωθείσα νομολογία επί της αναδρομικής εφαρμογής των άρθρ. 102 και 103 (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 306/2021) απέρριπτε την αναδρομική εφαρμογή των άνω διατάξεων με τη νέα τους μορφή σε εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες, ελλείψει ρητής περί τούτου νομοθετικής ρύθμισης. Συναφώς, σε συνέχεια της άνω ρητής νομοθετικής ρύθμισης (άρθρ. 22 του Ν. 4903/2022) το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 υπό τη νέα του μορφή καταλαμβάνει την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία (προκηρυχθείσα την 6-11-2020), δεδομένου ότι η ισχύς ειδικώς της νέας διατάξεως του άρθρ. 102 ξεκινά από τη δημοσίευση του νόμου στην Ε.τ.Κ (9-3-2021) και καταλαμβάνει και εκκρεμείς διαδικασίες κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρ. 22 του ν. 4903/2022.

20. Επειδή, στην παράγραφο 3 του άρθρου 8 (Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων) της ΥΑ 56902/215/02.06.2017 (ΦΕΚ 1924/Β), που ίσχυε κατά τον χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης, με τίτλο «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» προβλέπονται τα εξής: «3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο

οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/EK (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας». Περαιτέρω, στην παράγραφο 1.2.1 του άρθρου 15 (Υποβολή προσφορών – αιτήσεων συμμετοχής) της ΥΑ προβλέπονται τα εξής: «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου *Portable Document Format (PDF)* και εφόσον έχουν συνταχθεί/ παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής». Τέλος, στην παράγραφο 1.2.2 του ίδιου άρθρου προβλέπονται τα εξής: «1.2.2. Ο οικονομικός φορέας συντάσσει την τεχνική και οικονομική του προσφορά συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του Συστήματος και επισυνάπτοντας στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς» και στον κατά περίπτωση (υπο) φάκελο όλα τα στοιχεία της προσφοράς του σε μορφή αρχείου *Portable Document Format(PDF)*. Στην συνέχεια, ο οικονομικός φορέας παράγει από το Σύστημα τα ηλεκτρονικά αρχεία (εκτυπώσεις της Τεχνικής Προσφοράς Προμηθευτή και της Οικονομικής Προσφοράς Προμηθευτή σε μορφή αρχείου *Portable Document Format (PDF)*), τα οποία υπογράφονται με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους (υπο)φακέλους της προσφοράς από τον οικονομικό φορέα. Κατά την συστημική υποβολή της προσφοράς το Σύστημα πραγματοποιεί αυτοματοποιημένους ελέγχους επιβεβαίωσης της ηλεκτρονικής προσφοράς σε σχέση με τα παραχθέντα ηλεκτρονικά αρχεία (Τεχνική και Οικονομική Προσφορά) και εφόσον οι έλεγχοι αυτοί αποβούν επιτυχείς η προσφορά υποβάλλεται στο Σύστημα. Διαφορετικά, η προσφορά δεν υποβάλλεται και το Σύστημα ενημερώνει τον οικονομικό φορέα με σχετικό μήνυμα σφάλματος στη διεπαφή του χρήστη του οικονομικού φορέα, προκειμένου ο τελευταίος να προβεί στις σχετικές ενέργειες διόρθωσης».

21. Επειδή στη Διακήρυξη του διαγωνισμού, η οποία ως γνωστόν συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012), σχετικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα, ορίζονται τα εξής:

«2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

(α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά. [.....].

2.4.2.4. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ηλεκτρονικά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα.

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf.

Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, οι οικονομικοί φορείς επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά)».

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά: Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν στην τεχνική τους προσφορά:

α) συμπληρωμένο τον Πίνακα Συμμόρφωσης με βάση την παράγραφο 4.2. του Παραρτήματος Ι των Τεχνικών Προδιαγραφών και σύμφωνα με το Υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΙ της Διακήρυξης.

β) όσα απαιτούνται σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι και τις παραγράφους 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας.

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών (Άρθρο 91 του ν. 4412/2016): Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, **β)** η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης, **γ)** για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,.....

3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών: Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής (Επιτροπή Διαγωνισμού), προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια:

- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «**Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά**» στις **18-12-2020, ημέρα Παρασκευή και ώρα 11:00 π.μ.**
- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «**Οικονομική Προσφορά**», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

Με την αποσφράγιση των ως άνω φακέλων, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 3.1.2 της παρούσας, κάθε προσφέρων αποκτά πρόσβαση στις λοιπές προσφορές και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά τους, με

την επιφύλαξη των πτυχών εκείνων της κάθε προσφοράς, που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικές.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016».

22. Επειδή από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα: Εκ της ανηρτημένης στο ΕΣΗΔΗΣ τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας διαπιστώνεται ότι πράγματι το ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «Supplier_Quote_....pdf (ΤΕΧΝΙΚΗ)», το οποίο αποτελεί την τεχνική προσφορά της και έχει παραχθεί από το σύστημα στις 14/12/2021 και ώρα 09:41:05, δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή. Από τις διατάξεις των άρθρων 8 και 15 της ΥΑ 56902/215/02.06.2017 (ΦΕΚ 1924/Β) με τίτλο «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 2.4.2 της Διακήρυξης (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), οι οποίες παρατίθενται αναλυτικά στις σκέψεις 20 - 21 ανωτέρω, προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι όλα τα αρχεία που παράγονται από τον προσφέροντα πρέπει να φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών. Περαιτέρω και δοθείσης της απουσίας ηλεκτρονικής υπογραφής επί του άνω εγγράφου, ως προκύπτει εκ του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε μέσω της «επικοινωνίας» του συστήματος την 1/2/2021 μήνυμα προς την παρεμβαίνουσα αιτούμενη διευκρινίσεων, με το ακόλουθο περιεχόμενο: «Παρακαλείστε, όπως διευκρινίσετε: - Το λόγο απουσίας της ηλεκτρονικής υπογραφής επί του πίνακα συμμόρφωσής σας. - Το λόγο αδυναμίας να προσκομίσετε βεβαίωση της ... και ... περί μη οφειλής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων. - Στην περίπτωση εκ' νέου μειοδοσίας σας στο εν' λόγω διαγωνισμό - καθότι ήσασταν και στον άμεσο προγενέστερο - θα παραδώσετε στην Υπηρεσία αντίστοιχο εξοπλισμό, που δεν θα ξεπερνάει τα τέσσερα έτη της ημερομηνίας κατασκευής του. Τα άνωθεν αιτήματα διευκρινίσεων ομόφωνα αποφασίστηκαν σε διεξοδικές συνεδριάσεις της Επιτροπής. Με τιμή Ο πρωτεύων της Επιτροπής ...». Η παρεμβαίνουσα ανταποκρινόμενη στο άνω αίτημα της αναθέτουσας, απέστειλε μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 5/2/2021 την υπό ίδια ημερομηνία επιστολή

της, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι η ανάρτηση του μη ηλεκτρονικώς υπογεγραμμένου εγγράφου έγινε εκ προφανούς παραδρομής και ότι μάλιστα υφίστατο το επίμαχο έγγραφο ψηφιακώς υπογεγραμμένο σε χρόνο προ της καταληκτικής ώρας υποβολής των προσφορών. Ειδικότερα, στην υπό κρίση από 5-1-2021 επιστολή της αναφέρει επί λέξει τα ακόλουθα: «Αρχικά, θα θέλαμε να διευκρινίσουμε ότι ο υποβληθείς Πίνακας Συμμόρφωσης κατατέθηκε χωρίς ηλεκτρονικές υπογραφές εκ προφανούς παραδρομής. Ειδικότερα, αντί να υποβληθεί το ηλεκτρονικό αρχείο που παρήχθη από το Σύστημα και επί του οποίου, πράγματι, τέθηκαν οι ηλεκτρονικές υπογραφές των νόμιμων εκπροσώπων της εταιρίας μας (ΣΧΕΤΙΚΟ 1), ήτοι της κ. ... και του κ. ..., υποβλήθηκε -εκ παραδρομής- το ίδιο ηλεκτρονικό αρχείο, όπως παρήχθη από το Σύστημα, πριν να τεθούν οι παραπάνω υπογραφές. Η ύπαρξη, κατά τον κρίσιμο χρόνο, του υπογεγραμμένου Πίνακα Συμμόρφωσης προκύπτει χωρίς αμφιβολία, διότι το έγγραφο αυτό παρήχθη από το Σύστημα στις 14.12.2020 και ώρα 09:41:05 π.μ. και υπεγράφη ηλεκτρονικά από την κ. ... στις 12:07:51 μ.μ. και από τον ... στις 12:22:14 μ.μ., δηλαδή κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και πριν από την καταληκτική ώρα υποβολής των προσφορών (20:00). Κατά τούτο, δεν καταλείπεται κανένα περιθώριο αμφιβολίας ως προς την ύπαρξη και τη γνησιότητα του ως άνω Πίνακα Συμμόρφωσης. Εξάλλου, το ως άνω πρόδηλο σφάλμα σε καμία περίπτωση δεν δύναται να οδηγήσει σε αποκλεισμό της εταιρίας μας από τον Διαγωνισμό και για τον επιπλέον λόγο ότι ο ανυπόγραφος Πίνακας Συμμόρφωσης που κατατέθηκε, παρήχθη από το Σύστημα με τη χρήση των μοναδικών κωδικών που διαθέτει η εταιρία μας, γεγονός που δεν αμφισβητείται από τη Συνεπώς, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ούτε ο εκδότης του εν λόγω εγγράφου, δηλαδή η εταιρία μας, ούτε η δέσμευσή μας από το περιεχόμενό του. Κατά τούτο, η αποδιδόμενη πλημμέλεια είναι καταφανώς επουσιώδης και δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη από την Υπηρεσία Σας». Δέον όπως σημειωθεί ότι στην άνω απάντησή της μέσω ΕΣΗΔΗΣ, η παρεμβαίνουσα επισυνάπτει το κρίσιμο έγγραφο με τίτλο «Supplier_Quote_....pdf (ΤΕΧΝΙΚΗ)» το οποίο φέρει ηλεκτρονικές υπογραφές τεθείσες προ του καταληκτικού χρόνου υποβολής των προσφορών. Συγκεκριμένα το επίμαχο έγγραφο φέρει την ηλεκτρονική υπογραφή της κας ... και του κ. ..., με τις ακόλουθες ενδείξεις: «Signed by: ..., Signing Date:

2020/12/14 12:07:51, Signed by: ..., Signing Date: 2020/12/14 12:22:14». Συνεπεία των ανωτέρω προκύπτει ότι το παραχθέν από το σύστημα στις 14/12/2021 και ώρα 09:41:05 ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «Supplier_Quote_....pdf (ΤΕΧΝΙΚΗ)» υφίστατο ψηφιακώς υπογεγραμμένο σε χρόνο προγενέστερο της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής των προσφορών (14/12/2020 και ώρα 20:00).

23. Επειδή, περαιτέρω, αναφορικά με τους εκατέρωθεν προβαλλόμενους ισχυρισμούς περί εφαρμογής του άρθρ. 102 του ν. 4412/2016, και της δυνατότητας παραδεκτής συμπλήρωσης της υπόψη πλημμέλειας της τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, αφορώσα την παράλειψη ηλεκτρονικής υπογραφής του αρχείου «Supplier_Quote_....pdf (ΤΕΧΝΙΚΗ)», το οποίο αποτελεί το παραγόμενο εκ του ΕΣΗΔΗΣ έγγραφο τεχνικής προσφοράς της λεκτέα είναι τα εξής: Όπως προελέχθη στην σκ. 19, στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία (προκηρυχθείσα στις 6-11-2020) εφαρμόζεται το άρθρ. 102 του Ν. 4412/2016 υπό τη νέα του μορφή κατά ρητή πλέον νομοθετική διάταξη (άρθρ. 22 του Ν. 4903/2022). Πέραν δε τούτου εν προκειμένω η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε στις 15-4-2021 και ενώ ειδικώς για τη διάταξη του άρθρ. 102 θεσπίστηκε χρόνος έναρξης η 9-3-2021, ήτοι ο χρόνος δημοσίευσης του Ν. 4782/2021. Με τη νέα διάταξη του άρθρ. 102 ρητά ορίζεται πλέον ότι πρώτον, είναι διορθωτέα και συμπληρώσιμα σφάλματα και ελλείψεις ακόμη και στο ΕΕΕΣ, και δεύτερον, ότι η συμπλήρωση γίνεται αποδεκτή εφόσον προκύπτει ότι αφορά στοιχεία που κατ' αντικειμενικά εξακριβώσιμο τρόπο είναι προγενέστερα της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής προσφορών και υπό τον απαραίτητο όρο ότι η υποβολή τους δεν επιφέρει τροποποίηση της προσφοράς. Πλέον, υπό το νέο άρθρ. 102 Ν. 4412/2016, καθίσταται υποστηρίξιμο ότι οι τυχόν πλημμέλειες επί της ψηφιακής υπογραφής ή ενδεχομένως αναφορικά με την έλλειψη ψηφιακής υπογραφή είναι διορθωτέα, ως αποτελούντα τυπικό σφάλμα, αλλά υπό ένα κρίσιμο περιορισμό, δηλαδή ότι η όποια διόρθωση καθιστά σαφές πως δεν μεταβάλλει αναδρομικά την προσφορά και δεν επιτρέπει την το πρώτον μετά την προσφορά σχετική δήλωση που περιεχόταν στο έγγραφο. Επομένως, αν τυχόν ο οικονομικός φορέας επικληθεί το άρθρ. 102 για τη θεραπεία τέτοιων πλημμελειών, θα πρέπει να αποδείξει ότι διέθετε αληθώς υπογεγραμμένο το ίδιο ακριβώς υποβληθέν απαραδέκτως έγγραφο, αλλά

υπέβαλε αυτό εσφαλμένα ή με τρόπο που αλλοίωσε την ψηφιακή υπογραφή, η οποία όμως αν όντως έχει τεθεί κάποτε, θα συνεχίζει να υπάρχει στο εξαρχής συνταχθέν ηλεκτρονικά έγγραφο. Εν προκειμένω ως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού η παρεμβαίνουσα διαθέτει το αρχικώς συνταχθέν ηλεκτρονικό έγγραφο με ηλεκτρονικές υπογραφές τεθείσες εμπροθέσμως ήτοι σε χρόνο προ της καταληκτικής ώρας υποβολής των προσφορών, αποδεικνύοντας έτσι ότι εκ προφανούς παραδρομής δεν υπεβλήθη το ορθώς υπογεγραμμένο ψηφιακώς αρχείο της τεχνικής της προσφοράς. Συνεπεία των ανωτέρω και εφόσον προκύπτει και αποδεικνύεται ότι πρόκειται για έγγραφο που κατ' αντικειμενικώς εξακριβώσιμο τρόπο προϋφίστατο της υποβολής των προσφορών και μάλιστα οι επ' αυτού ηλεκτρονικές υπογραφές είχαν τεθεί προ της καταληκτικής ώρας υποβολής των προσφορών γίνεται δεκτό ότι η επίμαχη πλημμέλεια είναι διορθωτέα κατ' άρθρ. 102 και ορθώς η αναθέτουσα αρχή προέβη σε αίτημα διευκρινίσεων και έκανε εν τέλει αποδεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

24. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

25. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 24 Ιουνίου 2022 και δημοσιεύτηκε στις 27 Ιουνίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΘΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΛΑΣ